บทที่ 4
ผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรังที่บ้าน และศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรังที่บ้าน ผลการวิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง และความต้องการของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง

ส่วนที่ 3 ประสิทธิผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้พลังอำนาจญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง และพฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง

ข้อมูลในส่วนนี้พบว่า ญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรังส่วนใหญ่เป็นหญิงร้อยละ 64.4 อายุระหว่าง 37 – 56 ปี ร้อยละ 44.4 ระดับการศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 73.3 ความสัมพันธ์เป็นบิดา/มารดา ร้อยละ 31.1 จำนวนผู้ที่ต้องรับผิดชอบดูแล 1 คน ร้อยละ 91.1 ระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วยมากกว่า 4 ปี ร้อยละ 64.4 จำนวนชั่วโมงในการดูแลผู้ป่วยโดยเฉลี่ย 1 – 16 ชม./วัน ร้อยละ 60.0 เหตุผลที่เป็นผู้ดูแลส่วนใหญ่ เป็นหน้าที่ที่ต้องดูแล ร้อยละ 57.8 การเคยมีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วย ส่วนใหญ่ไม่มี ร้อยละ 75.6 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรังจำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำนวน 45 คน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	16	35.6
หญิง	29	64.4
อายุ		
16 - 36 ปี	6	13.3
37 – 56 ปี	20	44.4
57 – 77 ปี	19	42.2
($\overline{X}$ = 52.60 ,SD = 14.80 ,min – max = 16 – 77)		
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	2	4.4
ประถมศึกษา	33	73.3
มัธยมศึกษา	4	8.9
อนุปริญญา	4	8.9
ปริญญาตรี	2	4.4
ความสัมพันธ์ระหว่างญาติผู้ดูแล และผู้ป่วย		
มารดา/บิดา	14	31.1
บุตร	5	11.1
หลาน	2	4.4
คู่สมรส	12	26.7
พี่น้อง	4	8.9
อื่นๆ (บุตรเขย, บุตรสะใภ้)	8	17.8
จำนวนผู้ป่วยที่ญาติจะต้องรับผิดชอบดูแล		
1 คน	41	91.1
2 คน	3	6.7
มากกว่า 2 คน	1	2.2

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรังจำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำนวน 45 คน (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วยที่เริ่มทำการดูแล		
1 เดือน – 4 ปี	16	35.6
มากกว่า 4 ปี	29	64.4
($\overline{X}$ = 11.46 ,SD = 11.11 ,min – max = 1 – 44)		
จำนวนชั่วโมงในการดูแลผู้ป่วยโดยเฉลี่ยชั่วโมง/วัน		
1 - 16 ชั่วโมง	27	60.0
17 – 24 ชั่วโมง	18	40.0
($\overline{X}$ = 14.78 ,SD = 10.01 ,min – max = 1 – 24)		
เหตุผลที่เป็นผู้ดูแล		
เป็นหน้าที่ที่ต้องดูแล	26	57.8
เป็นหน้าที่ที่ต้องดูแล และมีเวลาสะดวก	6	13.3
เป็นหน้าที่ที่ต้องดูแล มีความสามารถในการดูแล และมีเวลาสะดวก	4	8.9
เป็นหน้าที่ที่ต้องดูแล และมีความสามารถในการดูแล	2	4.4
เป็นหน้าที่ที่ต้องดูแล และเป็นการตอบแทนบุญคุณ ความกตัญญู	1	2.2
มีเวลาสะดวก	1	2.2
เป็นการตอบแทนบุญคุณ ความกตัญญู และมีความสามารถในการดูแล	1	2.2
เป็นการตอบแทนบุญคุณ ความกตัญญู และมีเวลาสะดวก	1	2.2
เป็นหน้าที่ที่ต้องดูแล และเป็นการตอบแทนบุญคุณ ความกตัญญู และมีเวลาสะดวก	1	2.2
เคยมีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วย		
มี	11	24.4
ไม่มี	34	75.6

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ความต้องการของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง

ญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรังมีความต้องการ เมื่อพิจารณาในด้านต่างๆ พบว่ามีความต้องการข้อมูลเกี่ยวกับโรคของผู้ป่วย การได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการดูแลผู้ป่วย เช่นการทำแผล อาหารที่เหมาะสมสำหรับผู้ป่วย นอกจากนั้นญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรังที่บ้านยังมีความต้องการส่วนบุคคล ในเรื่องการออกกำลังกาย การผ่อนคลายความเครียด การมีผู้ให้คำปรึกษาตัดสินใจและรับฟังเรื่องต่างๆ กำลังใจจากคนใกล้ชิด การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการรักษา การช่วยเหลือด้านอาชีพ และการไปเยี่ยมบ้าน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง และความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง จำนวน 45 คน

ข้อมูลในส่วนนี้ ส่วนใหญ่พบว่าผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง เป็นชายร้อยละ 55.6 มีอายุอยู่ระหว่าง 47 – 60 ปี ร้อยละ 44.4 โรคเรื้อรังที่ป่วย พบพิการแต่กำเนิด ร้อยละ 24.6 ระยะเวลาการเจ็บป่วย 13 – 60 เดือน ร้อยละ 26.7 ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และความต้องการความช่วยเหลือ อยู่ในระดับที่ต้องการการช่วยเหลือมาก ร้อยละ 100 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 **จำนวน และร้อยละของผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรังจำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำนวน 45 คน**

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	25	55.6
หญิง	20	44.4
อายุ		
18 - 32 ปี	10	22.2
33 – 46 ปี	15	33.3
47 – 60 ปี	20	44.4
($\overline{X}$ = 41.53 ,SD = 12.25 ,min – max = 18 – 59)		

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรังจำแนกตามข้อมูลทั่วไป จำนวน 45 คน (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โรคเรื้อรัง จัดเรียงตามลำดับ		
พิการแต่กำเนิด	11	24.6
อัมพาตครึ่งท่อน	9	20
เบาหวาน	8	17.8
ความดันโลหิตสูง	6	13.4
อุบัติเหตุ	4	8.8
ข้ออักเสบ	2	4.4
ตาบอด	2	4.4
หลอดเลือดในสมอง	1	2.2
ลมชัก	1	2.2
โปลิโอ	1	2.2
ระยะเวลาการเจ็บป่วย		
1 - 12 เดือน	4	8.9
13 – 60 เดือน	12	26.7
61 – 120 เดือน	10	22.2
121 - 180 เดือน	5	11.1
181 – 240 เดือน	2	4.4
241 เดือน ขึ้นไป	12	26.7
($\overline{X}$ = 4.22 ,SD = 4.72 ,min – max = 1 – 33)		
ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และความต้องการความช่วยเหลือ		
ระดับมาก	45	100.0

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ส่วนที่ 3 ประสิทธิผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรังที่บ้าน

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้พลังอำนาจญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง และพฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้พลังอำนาจญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง และพฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

ระดับการรับรู้พลังอำนาจญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ก่อนการทดลองส่วนใหญ่ พบว่ามีการรับรู้พลังอำนาจญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 82.2 อยู่ในระดับสูงร้อยละ 15.6 และอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 2.2

หลังการทดลอง พบว่าระดับการรับรู้พลังอำนาจญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง อยู่ในระดับสูงเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 77.8 ระดับปานกลางเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 22.2

ระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ก่อนการทดลองส่วนใหญ่พบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง อยู่ในระดับดี ร้อยละ 4.4 และอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 95.6

หลังการทดลอง พบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรังอยู่ในระดับดีเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 100

ระดับพฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ก่อนการทดลองส่วนใหญ่ พบว่า พฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 93.3 และอยู่ในระดับต่ำร้อยละ 6.7

หลังการทดลอง พบว่าพฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง อยู่ในระดับดี ร้อยละ 93.3 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 3

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง จำแนกตามระดับการรับรู้พลังอำนาจญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง และพฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง จำนวน 45 คน

ตัวแปร	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการรับรู้พลังอำนาจของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง				
ต่ำ	1	2.2	0	0
ปานกลาง	37	82.2	10	22.2
สูง	7	15.6	35	77.8
ระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง				
ปานกลาง	43	95.6	0	0
ดี	2	4.4	45	100
ระดับพฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง				
ต่ำ	3	6.7	0	0
ปานกลาง	42	93.3	3	6.7
ดี	0	0	42	93.3

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยการรับรู้พลังอำนาจของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง และพฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง เป็นรายด้าน ระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลองมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

ด้านการรับรู้พลังอำนาจของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง พบว่าโดยรวมเพิ่มขึ้น ก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 94.89 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.87 หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 113.18 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.95 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการรับรู้พลัง

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

อำนาจที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจะเป็นเรื่อง ความมั่นใจว่าสามารถดูแลหรือจัดการให้ผู้ป่วยปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ เช่น อาบน้ำ หรือเช็ดตัว ป้อนอาหาร และสามารถสังเกตสภาพอารมณ์ และจิตใจของผู้ป่วยได้ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 4.82 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.38 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้พลังอำนาจของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง รายด้าน ระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

การรับรู้พลังอำนาจของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD
1. ท่านมั่นใจว่าสามารถดูแลหรือจัดการให้ผู้ป่วยปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ เช่น อาบน้ำหรือเช็ดตัว ป้อนอาหาร	4.31	0.76	4.82	0.38
2. ท่านมั่นใจว่าสามารถสังเกตอาการผิดปกติของผู้ป่วยได้ เช่น ความผิดปกติของปัสสาวะ ความผิดปกติของการหายใจ	4.00	0.95	4.67	0.52
3. ท่านมั่นใจว่าสามารถดูแลหรือจัดการให้ผู้ป่วยได้เคลื่อนไหวร่างกายอย่างถูกต้องและเพียงพอ	3.87	0.99	4.60	0.58
4. ท่านมั่นใจว่าสามารถดูแลหรือจัดการให้ผู้ป่วยนอนหลับได้อย่างพอเพียงอย่างน้อยวันละ 6-8 ชั่วโมง	4.00	0.90	4.78	0.47
5. ท่านมั่นใจว่าสามารถดูแลหรือช่วยเหลือให้ผู้ป่วยที่ต้องใช้อุปกรณ์เสริม เครื่องช่วยพยุง หรือเครื่องช่วยเคลื่อนย้ายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เช่น ไม้เท้า เครื่องช่วยเดิน รถเข็น ล้อเลื่อน เป็นต้น	3.89	1.13	4.62	0.65
6. ท่านมั่นใจว่าสามารถดูแลหรือจัดการสิ่งแวดล้อมในบ้านเพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้ป่วย เช่น การใช้โถส้วมแบบนั่ง การสร้างราวยึดเกาะ การจัดวางอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้สะดวกต่อการหยิบใช้เป็นต้น	4.04	0.95	4.78	0.47
7. ท่านมั่นใจว่าสามารถสังเกตสภาพอารมณ์และจิตใจของผู้ป่วยได้	4.31	0.76	4.82	0.38
8. ท่านมั่นใจว่าสามารถดูแลหรือจัดการสภาพอารมณ์และจิตใจของผู้ป่วยได้ เช่น การไม่ตำหนิ หรือแสดงท่าทีไม่พอใจ การให้คำชมเชย การให้ฟังเทปธรรมะ เป็นต้น	3.98	0.94	4.67	0.52
9. ท่านมั่นใจว่าสามารถค้นหาปัญหาและความต้องการทางสังคมของผู้ป่วยได้ เช่น ความต้องการคบเพื่อน ความต้องการร่วมกิจกรรมทางสังคม ความต้องการร่วมงานสังสรรค์ต่าง ๆ เป็นต้น	3.31	1.20	4.40	0.69

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้พลังอำนาจของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง รายด้าน ระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง (ต่อ)

การรับรู้พลังอำนาจของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD
10. ท่านมั่นใจว่าสามารถดูแลหรือจัดการให้ผู้ป่วยได้รับการตอบสนองความต้องการทางสังคม เช่น การจัดให้พบเพื่อน การจัดให้ร่วมกิจกรรมทางสังคม การเยี่ยมเพื่อน เป็นต้น	3.42	1.21	4.42	0.75
11. ท่านมั่นใจว่าสามารถดูแลหรือจัดการให้ผู้ป่วยได้สักการะบูชาพระพุทธรูป หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพนับถือได้	3.22	1.27	4.24	0.74
12. ท่านมั่นใจว่าสามารถดูแลหรือจัดการให้ผู้ป่วยได้พบกับลูกหลานหรือเพื่อนที่รักและผูกพันได้	3.76	1.00	4.53	0.66
13. ท่านมั่นใจว่าสามารถดูแลหรือจัดการผู้ป่วยให้ปลอดภัยจากภาวะแทรกซ้อนได้ เช่น โรคปอดอักเสบ แผลกดทับ	3.40	1.05	4.27	0.75
14. ท่านมั่นใจว่าสามารถจัดการหรือช่วยเหลือผู้ป่วยในการบริหารข้อต่อต่าง ๆ ของร่างกายเพื่อป้องกันข้อติดแข็งได้	3.49	0.94	4.49	0.66
15. ท่านมั่นใจว่าสามารถดูแลหรือจัดการให้ผู้ป่วยได้รับประทานยาอย่างถูกต้องตามขนาดและตรงตามเวลาที่แพทย์สั่งอย่างต่อเนื่องได้	4.07	1.00	4.60	0.65
16. ท่านมั่นใจว่าสามารถดูแลหรือป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดกับผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เช่น การหกล้ม ตกเตียง ของมีคมบาดมือ เป็นต้น	3.82	1.00	4.56	0.69
17. ท่านมั่นใจว่าสามารถค้นหาความผิดปกติทางด้านร่างกายของผู้ป่วยได้	3.52	0.94	4.42	0.66
18. ท่านมั่นใจว่าสามารถจัดการกับปัญหาทางด้านร่างกายของท่านได้อย่างเหมาะสม เช่น การดูแลตนเอง การไปพบแพทย์ เป็นต้น	4.07	0.88	4.67	0.56
19. ท่านมั่นใจว่าสามารถจัดการให้ตนเองได้รับประทานอาหารที่ให้ประโยชน์ครบห้าหมู่อย่างน้อยวันละ 3 มื้อ	4.16	0.82	4.76	0.48
20. ท่านมั่นใจว่าสามารถค้นหาสภาพอารมณ์และจิตใจของท่านได้	3.98	0.58	4.67	0.52
21. ท่านมั่นใจว่าสามารถจัดการกับปัญหาทางด้านจิตใจของท่านได้อย่างเหมาะสมเช่น การหาวิธีคลายเครียดต่าง ๆ โดยการหางานอดิเรกทำ การพูดคุยกับบุคคล อื่น ๆ การหาบุคคลอื่นช่วยเหลือ เป็นต้น	3.84	0.60	4.76	0.48

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการรับรู้พลังอำนาจของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง รายด้าน ระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง (ต่อ)

การรับรู้พลังอำนาจของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD
22. ท่านมั่นใจว่าสามารถค้นหาปัญหาและความต้องการทางสังคมของท่านได้ เช่น การไปเยี่ยมเพื่อน การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคม เป็นต้น	3.58	1.01	4.36	0.65
23. ท่านมั่นใจว่าสามารถจัดการให้ตนเองได้รับการตอบสนองความต้องการทางสังคมได้อย่างเหมาะสม เช่น การแบ่งเวลาให้ได้มีกิจกรรมทางสังคม การหาเวลาไปเยี่ยมเพื่อน เป็นต้น	3.58	0.89	4.44	0.66
24. ท่านมั่นใจว่าสามารถค้นหาเกี่ยวกับสิ่งที่ท่านสักการะบูชา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพนับถือ หรือบุคคลที่ท่านรักและผูกพัน เป็นต้น	3.62	1.00	4.42	0.69
25. ท่านมั่นใจว่าสามารถจัดการให้ตนเองได้สักการะบูชาพระพุทธรูป หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพนับถือ การได้พบลูกหลานหรือเพื่อนที่รักและผูกพัน เป็นต้น	3.51	0.92	4.51	0.63
การรับรู้พลังอำนาจโดยภาพรวม	94.89	12.87	113.18	8.95

ด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง พบว่าโดยรวมเพิ่มขึ้น ก่อนการทดลอง มีคะแนนเฉลี่ย 29.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.48 หลังการทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 45.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจะเป็นเรื่อง รู้สึกว่าเป็นที่พึ่งพาของผู้ป่วยได้เสมอ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 4.96 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.21 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 5

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง รายด้าน ระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD
1. ท่านรู้สึกว่า ท่านเป็นคนที่มีคุณค่าทัดเทียมกับผู้อื่น	4.02	0.62	4.80	0.40
2. ท่านรู้สึกว่า ท่านเป็นที่พึ่งพาของผู้ป่วยได้เสมอ	4.58	0.49	4.96	0.21
3. ท่านรู้สึกว่า ท่านเป็นผู้ที่ไม่ประสบความสำเร็จเลย	1.04	0.21	3.76	1.25
4. ท่านรู้สึกว่า ท่านทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีเท่ากับคนอื่น ๆ	3.98	0.78	4.64	0.53
5. ท่านรู้สึกว่า ท่านไม่มีความภาคภูมิใจในตนเอง	1.00	0.00	3.89	1.13
6. ท่านรู้สึกว่า ท่านมีทัศนคติที่ดีต่อตัวท่านเอง	3.91	0.59	4.69	0.47
7. ท่านรู้สึกว่า ท่านมีความนับถือตนเอง	4.29	0.55	4.76	0.43
8. ท่านรู้สึกว่า ท่านเป็นผู้ที่ไม่มีคุณค่า	1.04	0.20	4.29	1.10
9. ท่านรู้สึกว่า ท่านเป็นผู้ที่ไม่มีอะไรดีเลย	1.02	0.15	4.51	0.89
10. โดยภาพรวม ท่านพึงพอใจในตนเอง	4.11	0.93	4.84	0.37
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองโดยภาพรวม	29	2.48	45.13	4.01

ด้านพฤติกรรมการดูแลตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง พบว่าโดยรวมเพิ่มขึ้น ก่อนการทดลอง มีคะแนนเฉลี่ย 56.64 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.04 หลังการทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 96.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.85 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าพฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจะเป็นเรื่อง การดูแลการออกกำลังกายได้เหมาะสมกับผู้ป่วย ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.64 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง รายด้าน ระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

พฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD
1. ท่านใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวลอ่อนโยนในการเรียกชื่อหรือพูดคุยกับผู้ป่วย	1.56	0.50	2.56	0.50
2. ท่านให้เวลากับผู้ป่วยในการพูดคุย	1.51	0.50	2.51	0.51
3. ท่านเอาใจใส่และสนใจในการดูแลช่วยเหลือผู้ป่วย	1.56	0.50	2.56	0.50
4. ท่านให้การดูแลผู้ป่วยด้วยสีหน้าที่ยิ้มแย้ม	1.40	0.58	2.40	0.58

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง รายด้าน ระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง (ต่อ)

พฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD
5. ท่านสนับสนุนให้ผู้ป่วยสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขีดจำกัดของร่างกายเท่าที่ทำได้	1.42	0.50	2.42	0.50
6. ท่านปลอบใจผู้ป่วยเวลาปฏิบัติกิจกรรมบางอย่างไม่สำเร็จและชมเชยเมื่อผู้ป่วยสามารถปฏิบัติได้	1.29	0.46	2.29	0.46
7. ท่านตั้งเป้าหมายความคืบหน้าของโรคร่วมกับผู้ป่วยตามความเป็นจริง	1.44	0.50	2.44	0.50
8. ท่านปลอบผู้ป่วยให้มีจิตใจที่เข้มแข็งไม่ย่อท้อต่อปัญหาที่เกิดขึ้น	1.27	0.45	2.27	0.45
9. ท่านช่วยเหลือผู้ป่วยเมื่อมีอาการหายใจลำบากอย่างเฉียบพลัน	1.31	0.60	2.31	0.60
10. ท่านดูแลให้ผู้ป่วยได้รับสารอาหารที่เพียงพอ	1.40	0.50	2.40	0.49
11. ท่านดูแลช่วยเหลือปฏิบัติกิจกรรมในส่วนที่ผู้ป่วยปฏิบัติไม่ได้	1.58	0.50	2.58	0.50
12. ท่านสังเกตลักษณะการแสดงออกสีหน้าท่าทางของผู้ป่วย	1.49	0.51	2.47	0.50
13. ท่านรับฟังความรู้สึกของผู้ป่วย เช่น ความรู้สึกโกรธ ดีใจ	1.22	0.60	2.22	0.60
14. ท่านให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว	1.40	0.50	2.40	0.50
15. ท่านพูดคุยในเรื่องที่ผู้ป่วยสบายใจ	1.31	0.56	2.29	0.55
16. ท่านแสดงท่าทางในการดูแลผู้ป่วยด้วยความเป็นกันเอง	1.44	0.62	2.47	0.62
17. ท่านใช้คำพูดในการสื่อสารกับผู้ป่วยชัดเจน เข้าใจง่าย	1.44	0.50	2.44	0.50
18. ท่านให้การดูแลผู้ป่วยด้วยความนุ่มนวลสม่ำเสมอ	1.40	0.49	2.42	0.50
19. ท่านปฏิบัติกิจกรรมการดูแลผู้ป่วยทุกอย่างด้วยความเต็มใจ	1.42	0.58	2.42	0.58
20. ท่านยอมรับผู้ป่วยที่จำอะไรไม่ค่อยได้	1.38	0.61	2.39	0.62
21. ท่านยอมให้ผู้ป่วยปฏิบัติกิจกรรมบางอย่างที่สามารถทำได้ถึงแม้จะช้า	1.40	0.62	2.42	0.62
22. ท่านเข้าใจถึงการกระทำที่ผู้ป่วยแสดงออก เช่น เศร้าโศก	1.33	0.64	2.33	0.64
23. ท่านสามารถตอบสนองการกระทำที่ผู้ป่วยแสดงออกได้	1.27	0.45	2.31	0.47
24. ท่านช่วยแก้ไขสาเหตุที่ทำให้ผู้ป่วยไม่สบายใจ	1.33	0.52	2.31	0.56
25. เมื่อท่านมีปัญหาในการดูแลท่านขอข้อมูลจากบุคลากรทางสุขภาพ	1.47	0.51	2.47	0.50

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ตารางที่ 6 คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง รายด้าน ระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง (ต่อ)

พฤติกรรมการดูแลของญาติ ผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD
26. ท่านรับฟังคำแนะนำในการดูแลจากบุคคลในครอบครัวและผู้อื่น	1.40	0.50	2.42	0.50
27. ท่านใช้ข้อมูลจากผู้ป่วยมาเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหา	1.42	0.50	2.42	0.50
28. ท่านให้ข้อมูลการดำเนินโรคแก่ผู้ป่วย	1.36	0.48	2.36	0.48
29. ท่านสังเกตการแสดงออกของผู้ป่วยในการแก้ปัญหา	1.24	0.53	2.24	0.53
30. ท่านตอบคำถามกับผู้ป่วยทุกครั้งเมื่อมีข้อสงสัย	1.36	0.57	2.36	0.57
31. ท่านดูแลให้ผู้ป่วยหลีกเลี่ยงชุมชนแออัด มลพิษ และอากาศร้อน	1.33	0.48	2.38	0.49
32. ท่านจัดบริเวณบ้านให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก	1.40	0.50	2.40	0.49
33. ท่านจัดสิ่งแวดล้อมภายในบ้านให้เหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมกับผู้ป่วย	1.31	0.47	2.33	0.48
34. ท่านจัดอุปกรณ์ให้หยิบใช้ได้สะดวกในการที่ช่วยเหลือผู้ป่วย	1.56	0.50	2.60	0.49
35. ท่านดูแลเรื่องอาหาร การพักผ่อน ได้เหมาะสมกับโรคผู้ป่วย	1.49	0.51	2.49	0.51
36. ท่านดูแลเรื่องการออกกำลังกายได้เหมาะสมกับผู้ป่วย	1.62	0.49	2.64	0.48
37. ท่านให้บุคคลอื่นในครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย	1.53	0.55	2.53	0.50
38. ท่านช่วยให้ผู้ป่วยเห็นคุณค่าในตนเอง เช่น สามารถทำกิจกรรมบางอย่างที่สามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง	1.56	0.50	2.56	0.50
39. ท่านช่วยให้ผู้ป่วยไหว้พระ สวดมนต์หรือนึกในสิ่งที่ดีๆ	1.58	0.50	2.60	0.49
40. ท่านพูดคุยแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับธรรมชาติและความเป็นจริงของชีวิต	1.44	0.50	2.49	0.51
พฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรังโดยภาพรวม	56.64	8.04	96.87	7.85

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง คะแนนเฉลี่ยการรับรู้พลังอำนาจของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง และพฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลองมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

ด้านการรับรู้พลังอำนาจของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง พบว่าก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 94.89 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.87 หลังการทดลอง มีคะแนนเฉลี่ย 113.18 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.95 และมีคะแนนเฉลี่ยความแตกต่างของการรับรู้พลังอำนาจของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง 0.94 เมื่อนำมาทดสอบทางสถิติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value<0.001)

ด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง พบว่าก่อนการทดลอง มีคะแนนเฉลี่ย 29 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.48 หลังการทดลอง มีคะแนนเฉลี่ย 45.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.01 และมีคะแนนเฉลี่ยความแตกต่างของความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง 0.54 เมื่อนำมาทดสอบทางสถิติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value<0.001)

ด้านพฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง พบว่าก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 56.64 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.04 หลังการทดลอง มีคะแนนเฉลี่ย 96.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.85 และมีคะแนนเฉลี่ยความแตกต่างของพฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง 0.17 เมื่อนำมาทดสอบทางสถิติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value<0.001) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 7

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยการรับรู้พลังอำนาจของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง และพฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง ระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง จำนวน 45 คน

ตัวแปร	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง					
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD	$\overline{d}$	Sd	t-value	p-value
การรับรู้พลังอำนาจของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง	94.89	12.87	113.18	8.95	0.94	6.31	19.44	<0.001
ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง	29	2.48	45.13	4.01	0.54	3.63	29.78	<0.001
พฤติกรรมการดูแลของญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรัง	56.64	8.04	96.87	7.85	0.17	1.16	231.48	<0.001

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจญาติผู้ดูแลผู้ใหญ่ป่วยเรื้อรังที่บ้าน พอสรุปได้ดังนี้

ปัญหา อุปสรรค	แนวทางการแก้ไข
• เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่สถานีอนามัยต้องทำงานหลายด้าน ทำให้ไม่มีเวลาในการเยี่ยมบ้าน	• อบรมอาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระงานในบางส่วน
• ญาติผู้ดูแลบางคนมีฐานะยากจน	• หางานเสริม เพื่อหารายได้เพิ่ม
• บ้านผู้ป่วยบางแห่งห่างจากสถานีอนามัย	• เตรียมทีมเพื่อการเยี่ยมบ้าน
• ในขณะดำเนินการพัฒนาโปรแกรมผู้ป่วยบางรายเสียชีวิตก่อนปิดโปรแกรม	• ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ป่วยรายใหม่เพิ่มเติม

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University